

మా మి క

ద్రువదవ శతాబ్దపు ఉత్తరార్ధంలో ఒక రోజు ఉదయం ఏడు గంటలవేళ భారతదేశంలోని ఒక పెంకుటింటి గుమ్మంలో మధ్యతరగతి మహారాజు, యువరాజు నిలబడి 'పెద్దమ్మ' అని ఏక గ్రీవంగా కేక వేశారు.

పెద్దమ్మ చెంబులు తోముకుంటున్న పేదరాసి పెద్దమ్మ వచ్చి తలుపు బార్లా తీసింది. మహారాజు యువరాజు లోపలికి వెళ్ళారు. పెద్దమ్మకి చెరోకపక్కా చేరి చెరోకచెయిలో చెరోక రహస్యం చెప్పారు. పెద్దమ్మ ఇద్దరికీ చెరోకచిరునవ్వు ఇచ్చింది.

మహారాజు ఇచ్చిన ఇత్రడి చెంబులో యువరాజు ఇచ్చిన ఫౌంటెన్ పెన్ పజేసి, లోపలికి చక్కాబోయింది. మహారాజు యువరాజు ఎడమొకం పెడమొకంపెట్టి ఎదురెదురు గోడలు చూస్తూ నించున్నారు.

మహారాజు పేరు ఎన్. జి. ఓ. యువ రాజు పేరు పి. హెచ్. డి. అంటే ఫౌంటెన్ ఫారం హీరో డివి స్కేట్.

ఈ సందర్భం సంతోషాన్ని యువరాజు స్వయంగా తయారుచేసి తగిలించుకు న్నాడు. దీనికి గర్వంగా వివరణ చెబు తాడు. అతని హితభిలాషులూ, పరిచి తులూ, మిత్రులూ, దూరపు చుట్టాలూ తర చుగా - బైలెనంత తరచుగా అతడి దరి ప్రాన్ని జ్ఞాపకం చేస్తారు. అతను భోజనం చేసే ఎన్నాళ్ళయిందో చెప్పిస్తారు. ఈ భాష తప్పించుకోదానికి, ఏడుపు ని నవ్వుగా మార్చుకోదానికి యువరాజు పి. హెచ్. డి. దిరుగు తగిలించాడు.

ఎన్. జి. ఓ. మహారాజుభారణి పేరు. గిట్టేనాటికి కావలసిన మూడడుగుల నేల కోసం ఈయారనలు తప్పవు. చేతికి నూనె

రాసుకోకుండా అప్పదాలపిండితో ఆట లాడబోతే సంసారం ఇలా అంటుకుంది. అంచేత ఆపిండి వదలదు. కాబట్టి దానికోసం పట్టుకున దుఃఖపడి నా రహస్యంగామాత్రం అసలుపిండి కాదు గదా, చేతులే లేవనుకొని సంతోషం తెచ్చు కోదానికి తిప్పలుపడతాడు. ఈ మహారాజు ఆమగ్య యువరాజే. విధివశాత్తూ బడేశ్వ క్రితం పట్టాభిషేకం జరుపబడింది...

ఎన్. జి. ఓ. ని చూసి పి. హెచ్. డి. నేరం చేసినట్టు బాధపడుతున్నాడు.

పేదరాసి పెద్దమ్మ వడ్డి తిప్పకుంటూ నవ్వుకుంటూ వచ్చింది. ఇద్దరూ గుడ్లు

**ముద్దపూలు
చలకపరమలు**

మిటకరించి చెరోపక్కా చేరారు. గుడ్లుగా చెరోచేతిలో చెరో రూపాయి ఉంచి గుప్పితు మూసింది పెద్దమ్మ.

కళ్ళెత్తో సాష్టాంగ వమస్కారం చేసిన ఎన్. జి. ఓ. ని చూసి తనమీద తనే జాలి పడ్డాడు పి. హెచ్. డి.

ఎన్. జి. ఓ. మహారాజూ, పి. హెచ్. డి. యువరాజూ నిశ్చబ్దంగా నడచి బజారు రోడ్డుకి వచ్చారు. ఆగారు. యువరాజే ముందు పలకరించాడు. "అయ్యా మీరు ఎటువెళ్తారో చెప్పండి, నేను రెండోవేపు వెళ్తాను."

మహారాజు అర్థం చేసుకున్నాడు. కృత జ్ఞత పారబోశాడు. "అబ్బే, మీ ఇద్దం. మీకే నిర్ణయించుకోండి. నేనే రెండోవేపు బాతా."

"అబ్బే తమరు పెద్దలు."

"అయితే సరే. నేను అటు పెద్దబజారుకి వెళ్తా" అన్నాడు మహారాజు సిగ్గుపడుతూ.

"చిత్రం నేను ఇటు చిన్న చెరువు వేపు వెళ్తా."

"నలవండి."

"నలవు"

పరస్పరం మెచ్చుకుంటూ ఇద్దరూ చెరో వేపు నడిచారు.

బజారు రోడ్డు గంటసంభం దగ్గర బిడోక్కులు చెప్పకున్నారు. మహారాజు కుడివైపు యువరాజు ఎడమవైపు బయలు చేరారు—

యువరాజు ఎకాయెకిని కాఫీ హాట్ లుకి వెళ్ళాడు. దర్జాగా ఇడ్డీ కాఫీ తుచ్చు కున్నాడు. ప్రాప్రయిటరు ముందు బిల్లు పజేసి అరువు చెప్పాడు ధీమాగా. కథ చెడినీ కేబులో రూపాయి ఉందిగా...

"అసలు కేబులో రూపాయి ఉంది కాబట్టే, కథ అక్కడా ఇక్కడా కూడా అడ్డం తిరగలేదు" అనుకున్నాడు యువ రాజు.—హాట్లు దాటివచ్చి, 'ఇచ్చట అరిచి చచ్చినా అరువు ఇవ్వబడని' రావ్స్ సైదల్ మైక్స్ను కిళ్ళి కొట్టులోంచి ఒకేసే తుచ్చుకున్న అరువు కిళ్ళి వముల్తూ, అరువు సిగరెట్లు పీలుస్తూ...

యువరాజుకి తట్టుకోలేనంత హుషారుగా ఉంది. 'ప్రపంచంలో మనుషులు మంచి వాళ్లే పాపం' అనుకున్నాడు. ఝాంఘని రామమోహన గ్రంథాలయానికి వెళ్ళి ఓ మూల కుర్చీ దగ్గరకుచేరి 'పంచవర్ష ప్రణా లికా'మీద పడి నిద్రపోయాడు.

మహారాజు కథ

ఇక కుడివేపు బయ్యలేరిన మహారాజు ఇలాటి పనులేపీ చెయ్యలేడు. చెయ్యిడు కూడా.

"అతనికేం; ఒంటరిపడి. విచ్చలవిడిగా

“బస్సెం కర్మం? విమానం ఎక్కెంచేస్తా” అందిపెద్దకాకి.

తిరుగుతాడు. ఉంటే తింటాడు లేవోలే మానేస్తాడు చోయిగా. నాకు బోలెడుకుంది మార్పలం ఉందాయె. అతనిలా నా కలా చెల్లుతుంది?” అనుకున్నాడు మనరాజు, “పెద్దపెద్ద ఆంగలువేసి నడుస్తూ, ఈలపాటకి అడుగులు లయ కలుపుతూ.
ఎన్. జి. ఓ మనరాజు ఎప్పుడు పడిలే అప్పుడు ఈలనెయ్యడు-వేసి నారాడు. నెలకో సారి ఈలపాట పాడతాడు తనవయ్యడై. ఇది జరిగేది ఒకటోతారీఖు సాయంకాలం ఇంటికి వస్తేవరకే. ఆ తరువాత నెల మధ్యలో ఒకటి రెండు అప్పువేసే ఈల వేస్తాడు. పుట్టి మునిగే అప్పులున్నాయి. కొత్తవి పుట్టడంలేదు. అందువల్ల పావలా అప్పు దొరికినాకూడా ఎదో మాటవరసకి, సాంప్రదాయంకోసం అన్నట్లు ఈల వేస్తాడు.
మనరాజు ఈలవేస్తూనే ఆ లో చి ను న్నాడు. ముందర ఈపాటకి వియ్యం చూడాలి. చూడాలి కేముంది. డబ్బుందిగా. పనిలోపని ఓ పదలం బంగాళదుంపల పట్టుకుపోలే మంచిది. పిల్లలు మొహం వాచి ఉన్నారు. పాపం ఓ ముద్దా ముచ్చటా ఎరగరు వెట్టికుంటు.
వియ్యం కొట్టికి ప్రవేశించాడు మన రాజు.

“అక్కళ్ళో యిస్తున్నారండి?”
“కేరు రూపాయిన్నర యిచ్చామండి”
“కేరు సరేలేండి. బస్తా ఎలాగంట?”
“షావుకారు చెప్పాడు.
“అబ్బే! మీరు బొత్తిగా తెలివినాళ్ళకి చెప్పినట్లు చెప్తున్నారు.”
“సరిలేండి. తిమరి కంతకావాలి చెప్పండి.
ప్రత్యేకం తగ్గిస్తాం.”
“ప్రత్యేకంకోసం ఎందుకండి తగ్గింపు. ముక్కు మొహం ఎరగరుకదా.”
“తిమరు పరాచికాలాడిలే ఏం చెప్ప మండి! ఎదో వేరం పారం అన్నారు. ఓబత్తా ఏయిందమంటారా?”
“ఫర చెప్పారు కాదు.”
“షావుకారు ప్రత్యేకమైనఫర చెప్పాడు - మొత్తంపావలా తగ్గించి.”
“సరే కృష్ణకాటుక లేలా చెప్పండి.”
“మీ కంతకావాలి చెప్పండి బాబూ.”
మనరాజు కొంచెంకటపటాయించాడు.
“ప్రస్తుతాని కర్తకేరు ఇవ్వండి. కాంపిల్ చూసి బావుంటే ఓబస్తా పుచ్చుకుంటా తాపిమిడ”
“ఒరేయ్! ఈసవేరం చూడరా. నాకు పనుంది” అన్నాడు షావుకారు గుమాస్తాని పిలుస్తూ.

“వివిటయ్య అంత చిరాకు. మన పుట్టా పండువులా ఆమ్మేవార్ల వెత్తున్నావు కబుర్లు”
“చాల్లెవయ్యో! నువు బత్తాలా అర బత్తాలా కొనేవార్లొకే చేశావువేరం.”
“ఏం! కొనేతాచాకు లేదనుకొన్నావా? అంతరం తెలిసి చూటాడు.” మనరాజు చరవర బయటకొచ్చాడు. లేనిపోని గొడవ పెట్టుకున్నాడు తను. ఎన్ని సార్లొద్దను కొన్నా తనకీ ఆలవాటు పోలేదు. చిరా కేసింది - బజారుచెయ్యడం చేతకానందమ.
ఇంకోకొట్లో కళ్ళాడు.
“ఎవండి అక్కళ్ళు కేరలాగండి?”
“రూపాయిన్నర”
“ఓహో! కృష్ణకాటుకలు?”
“షావుకారు చెప్పాడు. షావుకారు పది నిమూలవరకూ విసుకులేకుండాచెప్పాడు. ఏ డెలాగయినా మర్యాదతుడే - అనుకున్నాడు మనరాజు. కనీసం ఓ కేరు వియ్యం కొనేద్దామనుకున్నాడు. కానీ రూపాయేఉందికదా! ఇంత మర్యాదతుడి దగ్గర అర్ధకేరుకొంటే బావుండదు; చిన్న బుచ్చుకుంటాడు.
“మల్లవస్తానండి - ఆపైవ కనుక్కని”
“మనరాజులారండి.”

★ మహారాజు యువరాజు ★

మహారాజు నవ్వుకున్నాడు.
 "సరేలే. ఈ రూపాయిలో బియ్యం కొనే సేమిటి! సిగ్గుచేటు. ఎవరేనా చూసినా బావుండదు. ఈ పూటకీ అనిజే అప్పా సోల్పో చేస్తుంది."
 సంతలో కెళ్ళాడు.
 "ఏం చామాలూ మలాసా? బంగార దుంప లెలాకీ?"
 "రండి బాబు రండి. ఇయి ముప్పాలా ఇయి రూపాయణా. వంకాయలు ముప్పా లాండి. ఎన్న ముద్దలు."
 "సరేలే. దుంపలిచ్చే ధర చెప్పా."
 "రూపాయి చేపొండి బాబూ."

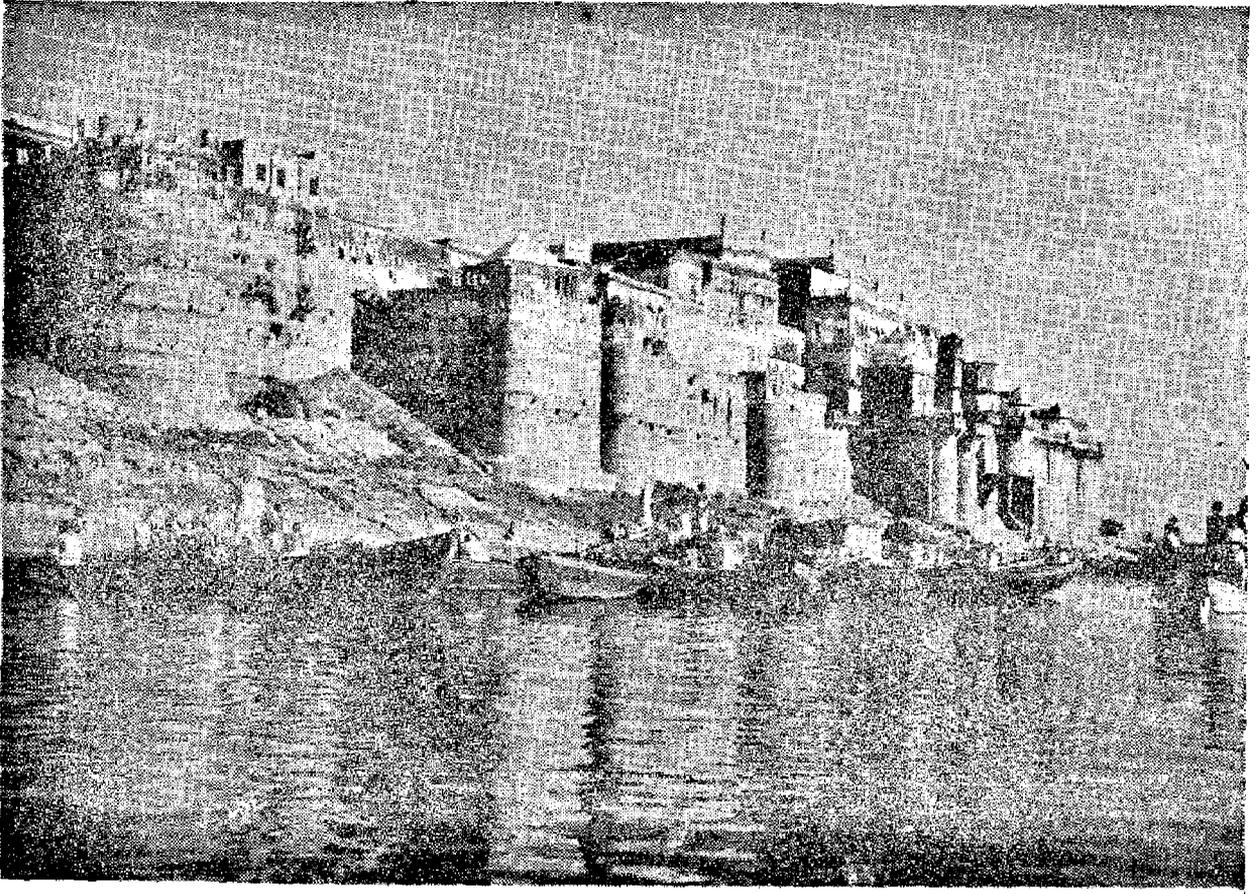
అతి మూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రములో అధికముగా చక్కెరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధి అంటారు. (Diabetes) ఇది యింత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పాలిందినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అనన్వయోతుంటారు. దీనికి డాక్టర్లు ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మూత్రమే కలిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కావేకాదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము వున్నంతకాలము మూత్రం చక్కెర కార్బోహైడ్రేట్లకంటా విరిచిపోతుంది. ఈజిప్టు అక్షిణ లలో ముఖ్యమైనవి డాపాం, ఆకలి, కరచుగ చక్కెరలో మూత్రము బయట వెడలటము. దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాం వుండు, తురువులు, కంటిపోర ఇతర దిక్కులు వంధవిండును. వీనస్ ఛార్మి అధునిక క్రాంతిలో అద్భుతమైన వికల్ప. దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండి మూత్రములో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రము గూడ విచారిస్తుంది. మూడు రోజుల కరచాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి వక్యం లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కర చక్కెరవికీ వ్రాయండి. ఉచితంగా సంపుటము.

50 పిల్లల బుడిక ఖరీదు రు. 6-12-0 లు ప్యాకెటింగు పోస్టేజీ ఉచితము
వీనస్ రివెర్సి లేబరేటరీ,
 పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

"అవైన వాకబు చేసుకొస్తానుండు."
 "సరే బాబూ! నువ్వోనాకు కొన్నా నేటి. బేరమాట్ల వేక కాని."
 "అందరూ కొనేవారైతే నీవంటినా క్షయంక అమ్ముడానికి. నీ మనవడు చాలు" వెకిలిగా నవ్వుతూ బయటేరాడు.
 మళ్ళా బజారులోడున పడ్డాడు మహారాజు. కాస్త కాఫీ తాగితే!...ఫీ! ఇంటి కోసం అని చెంబు తాకట్టెట్టి రూపాయి తెచ్చి అది కాస్తా చూట్టలవాళ్ళ ఎదాన పోయ్యడమా?
 మూడు కిరాణాకొట్లలో 80 నిమిషాల సేపు బేరం అడి బయటపడ్డాడు. ధరలు ముడిపోతున్నాయి...ఎవీ...తనొక్క నాడుకూడా బేరమాడినంత బోరుగా సరుకు కొనలేకపోయాడు. ధరలు ముడిలేసేం మండకపోలేసేం - విబులం ఉప్పు, సవా కేర చింతపండు కొనడానికి.
 అభిమానం ముంచెత్తుకొచ్చింది. ఫీ! మరీ దవలాలోచన లాసున్నాయి. వెళ్ళవది - కో ఆఫరటివ్ బ్యాంకువారు అప్పేవో తొరగా తగలేస్తే ఈ ఉన్న అప్పులన్నీ ఒక్కసారి తీర్చిపారేసి రెట్టెల్ల గ్రాసం కొనిపడేసుకోవచ్చు. నాలుగు రూళ్ళు కంటి కాస్తాయి. మర్రవెళ్ళన మూడు చక్కెరల వైకిలో అని గోల పెంతుకున్నాడు. ఒకటి కొనాలి.
 తేబులో రూపాయుండి కదా అన్న ధీమాలో బుచ్చిరాజుగారి ధవరాజు ఇనప కొట్లో కెళ్ళాడు.
 "ఏవండీ, మూడు చక్కెరల వైకిళ్ళు చూపించండి."
 "అదుగో చూడండి."
 "కాస్త దిట్టంగాఉండే బండో మీకే చెప్పండి బాబూ. మా రెండోవాడు రాక్షసివధన లెండి. చేతికిచ్చిందల్లా విరిచి అక్కడ వెడతాడు."
 బుచ్చిరాజుగారి ధవరాజు ఫెళ్ళఫెళ్ళ నవ్వాడు—పెద్దవాళ్ళూ పెద్దవాళ్ళూ నవ్వుకునే నవ్వుడి; మేనేజర్లూ మేనేజర్లూ నవ్వే సవ్వడి.
 "అంటే లెండి. అలాటి కొడుకే ఉండాలి. అయినా వైకిళ్ళు దిట్టలు విరవక పోతే దప్పిచ్చికోన్న మీరు విరుస్తారటండీ."
 మహారాజుకి నళ్ళు పులకరించింది. "మీ కేదింటుండీ కబుర్లు చెప్పారు. చెప్పవట్టుం నించి ఆమధ్య రెండు వైకిళ్ళు తెప్పించా. రెండూ విరిచి పెరగూ పారేశాడు."
 "వయమే కదండీ - సయోజకుడే. మా

వాడు విరవకుండానే వీధులో పారేస్తా డింది. పైగా మా బాబు కొట్లో వున్నాయిగా అంటాడు. అది మాకారో తేనో."
 ఇద్దరూ ఫెళ్ళున నవ్వారు నవ్వులు. పక్కన నుంచున్న కొట్లు గుమాస్తా జంకుతూ నవ్వుంగా నవ్వాడు.
 అది మేనేజర్లూ మేనేజర్లూ నవ్వుకునే టప్పుడు ఆచవుంగా తను నవ్వే నవ్వులాటిది. ఇప్పుడు తనూ పావుకొరు సమాజ ఫాయిలో నవ్వుకున్నారు గట్టిగా.
 నవ్వు పూ రయేసరికి మహారాజుకి కళ్ళు చెమ్మిగిలాయి. నిజంగానే వైకిలు కొనేయ బుట్టేసింది. తేబులో చూస్తే ఓ రూపాయ ఉంది. కో ఆఫరటివ్ అప్పు పదిరోజు ల్లాకొ రాదు. సరదా చల్లారిపోయింది.
 "సరలేండి. సాయింత్రిం వాడినే తీసు కొస్తా. వాడికి నచ్చింది వాడే విరుకుం టాడు."
 తక్షణం పదిరూపాయిలేనా సంపాదించి తేబులో వేసుకు తిరగాలని మహారాజు మనసు ఉవిస్కూరింది. ఒకటో తాళ్ళు ఇరవైరోజు లుండనగా ఎవడిస్తాడు అప్పు!..
 ఘోరాతి ఘోరంగా చితకొట్టిన ధర లకి గుడ్డలు అమ్మేసున్న కిల్కు ప్యాలెసులో కోరామలు దగ్గర నుంచి గాబ్జీనవరకూ బేరమాడి బయటకు తేలేసరికి పదిగంటలయింది. మహారాజుకి విపరీతంగా ఆకలివేస్తోంది. తర్రవ ధరల తేకుండా తెగించి చూట్టల్లోకి ఎచ్చి పోయాడు.
 పదిగంటలయినా ఇట్టి సాంబారు ఇంకో ఉండడంచూసి బోలెడు ఆశ్చర్యపడి, ఇట్టి తెమ్మన్నాడు - ఉత్తకాఫీ తాగుదామను కున్న వాడల్లా.
 తీరా ఇట్టి తినడం మొదలుపెట్టేసరికి కక్కాయన వేటులో పెరుగువడలు మహా అందింగా కనపడ్డాయి.
 పరే పెరుగువడలు జర్రరణ చేతే సరికి, పెర్రరుకి మహారాజుమీద గౌరవం పోచ్చింది. 'ఆనియన్ పెదరట్ల సోస్టు వైవల్ వేస్తానండి' అంటూ సరదా గుడ్డాడు.
 పెర్రరు సరదాచూస్తే మహారాజుకి ముచ్చటవేసింది. వాడి ముద్దు చెల్లించక పోతే చిన్నపువ్వుకుంటాడు.
 "సరే పట్రా." అన్నాడు కాస్త ఉదారుగా. ఈ ఉదారు చూసి పెసరట్టులో ఉప్పు వేసి తెచ్చాడు వాడు. ఈ గెండు బాయింటుట.
 పదికొండెజాల దిల్లు తెగించి చల్లగా ఇవతలకొచ్చాక ఇల్లు బావకం నచ్చింది. సగొటలవాడు కొట్లకొట్టాడు. ఇంట్లో

వ్యాసకాళి

(గంగానదికి ఆవలివైపున రామనగర్ కోట ఈ కోటలోనే వ్యాసలింగం కన్పించింది.)

ఫోటో: వి. సీతారాం. (మద్రాసు)

దివ్యపుస్తకం బొమ్మనుక్కోలే వన్న విషయం మరిచిపోతే తనవి మేపాడు పాపములు.

“నీ” అనుకున్నాడు మహారాజు. ఇంక చింతలు మిగిలింది. అయిన దెలాగా అయింది; వచ్చిన కష్టం రానే వచ్చింది; అందుకని ఓ అణా పెట్టి స్వేదల్ మితా కిళ్ళి, అణావ్వం పెట్టి వైక్కోడు సిగరెట్టు బిక్కట్టికొన్నాడు.

పక్కకొట్టికి వెళ్లి అణావ్వం కి దక్కన పట్టే, అరణా అగ్గిపెట్టే కొనేశాడు. మిగతా అర్థాకా ముస్లివేశాడు.

సిగరెట్ల తాగుతాండాగా అతనికి ఇట్లు జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఇంటిద్వార విస్త్రోతా లోందో. బహుశా తనకోసం చూసి చూసి ఆవిడ అప్పు తెచ్చిఉంటుంది. దొరికిందో తేజో! నెంబు తాకట్లు పెడితేగాని తనకే దొరకలేదు అప్పు.

మహారాజుకి రోత పుట్టింది - సంసారం మీదా, తనమీదా కూడా. ఈ తీరక్షణాన పారుచుం వేసింది. పట్టుదిల వచ్చింది. పది రూపాయిలు కళ్ళిచూడంజే కొంప చూడకూడ దనుకున్నాడు. పారుచు ఉళ్ళో మితులున్నారు. కళ్ళా వేళ్ళా పడి అయినా అప్పు సంపాదించాలనే పట్టు దిలతో బ్రతుకుకోడు ఎక్కోడు మహారాజు.

పదకొండు గంటలు కొట్టింది...

యువరాజు కథ

...పదకొండు గంటలు కొట్టింది గడియారం.

గ్రంథాలయం నున్నా తిలుపులు చూస్తున్నాడు. విద్రాహున్న యువరాజును తేలి ఇంటి కళ్ళిమన్నాడు.

‘ఎవరింటికి?’ అన్నాడు యువరాజు ఆవలివైపు, బయటకొస్తూ, కళ్ళి తెరుస్తూ. తేబులోని రూపాయిబిళ్ళి గరుకులని ఆపాదయంగా ప్రగాఢంగా అదిమాడు.

‘నీ జుట్టు చిందిరకందరగా ఉన్నా, నీ కళ్ళు లోతుకుపోయినా, నీ బుగ్గలు సుంటులపడినా నువ్వు బాగున్నావోయో’ అంది కిళ్ళి కొట్టు అద్దం. పూలైన చార్ మినార్ దమ్ము లాగాడు యువరాజు. బాగా మెలకువ వచ్చింది. మనస్సు తేలికగా ఉంది. ధీమాగా అనుకు నాగించాడు బహుశ్రు.

ఈ రూపాయి ఖచ్చితమయిపోయేలోగా ఏదైనా పేద్రపని చేసేయ్యాలని మనసు ఉబలలు పడుతోంది. పదిరూపాయిల కళ్ళిచూడాలి అనుకున్నాడు పేద్రమల దిగించి పట్టు కొరుక్కుంటూ. మనసు కులాపాగా, తేబు దిలాపాగా

★ మహారాజు యువరాజు ★

ఇలా ఉన్నప్పుడే నలుగురినీ చూచి ఉద్యోగాలు అడిగియాల్సింది. ఇప్పుడు ధీమాగా అడగొచ్చు. వాళ్లు ఉద్యోగం ఇవ్వకపోయినా దర్బారుగా హోటలుకిపోయి ఒకటికి రెండు కప్పలు కాఫీ తాగి వాలుగు సిగరెట్లు కాల్చేయొచ్చు.

చూపాయిల్ని అందుని చూపుడు వేలితో తడిచాడు.

కత్తి విజృంభించింది.

అలా వనలు ఇనుమడించాయి.

గుమాస్తా ఉద్యోగానికి ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టాడు.

ఒక కంపెనీ ఉంది. దాని మేనేజరు పొరన్న తండ్రియండటం. కాస్త కథలు రాసే వాళ్ళంటే సరదాటం. తనకి కథ రాయటం రాదు. రాదని కాదుగాని ఇంతవరకు రాయలేదు. ఇప్పుడు రాసి... ఎందుకూ - ఎవడి చేతనూ రాయించి... ఫిఫీ... మంచి ఇంగ్లీషుది కాఫీకాట్టి... అంతకన్న అనువదిస్తే మేలు - వాడి పేరు గిరాకీతో తన కథ వదుతుంది. అది చూపిస్తే కథలు రాసే మేనేజరుకి అభిమానం పుట్టుకొస్తుంది. తోటి సోదరుడిని ఉద్యోగం పొరెయ్యమ్మ సానుభూతితో.

చూసుకుపోయిన కాదు వెంటబడ తన కళ్లు, కాదులో అమెరికన్ ఇంజనీరునీ, అతని తాలూకు మాతుర్నీ చూశాయి.

చేతిలో ఉన్న చూర మినారు పీకవంక దీక్షగా చూశాడు...

అప్రయత్నంగానే ఇంజనీరు మాతుర్నీతో ఇంటర్వ్యూ ఉపసాహించాడు.

రంగురంగుల దృశ్యం కనబడుతోంది.

తను పైకి పైకి అని యాంకియూవరో ముట్టాడేస్తున్నాడు.

ఇంజనీరు మాతుర్నీ, ఆపిల్లవాన్నా ముందర ముచ్చటపడి ఆపైన విన్నుపోయారు.

‘మీ కిందా ఎలా పట్టుబడిందండీ!’
‘నాకు అమెరికా అంటే చాలా అభిమానం. నేను మీ సినిమాలు తెగచూస్తా. నేను కథ రాశా, అమెరికాకి పంపుతాను.’
‘మాకివ్వండి - మేం దాని సంకల్పి చూస్తాం’

ఇంజనీరు మాతుర్నీకి తన రాసిన కథ అంది ముందగా చేతులు తగిలించుకుంటూ ఒక్క జలదరించింది యువరాజుకి. ఆ కులుకుతో - రోడుమీద మామిడి పెంకని విలాసంగా తన్నుపోయి కంకరాయిని తన్నేవాడు.

ఇంజనీరు మాతుర్నీతో ఇంటర్వ్యూనించి మాతాత్తుగా మేలుకొన్నాడు, భూపాల రాగంలో - అబ్బా! అని బోలవనలు రక్తం చూసుకుంటూ.

దెబ్బకి తలలో వరాలు కంపించాయి. ప్రాణం జీలార్చుకపోయింది.

నడక ఆపి ఓ చెట్టుకి చేరగిలిసిలబ్బాడాడు. మంచే మధ్యాహ్నం మధ్య నించున్న ఎండిన మోడుమీదనించున్న రెండుకాకులు కాపుకాపు మన్నాయి - అవి అక్క చెల్లెళ్లు.

‘అక్కా అక్కా చూశావే?’

‘చూశా చిల్లీ’

‘అక్కా ఎవకే ఈ చిన్నవాడు?’ అంది కాకి చిన్నది.

‘వీడు తెలిదు? ఈ జాతివాళ్లని మనం బోలుమందిని చూశాం. మొండికెత్తిన విరుద్యోగికి గెలుపు గ్యారంటీ అనే రకం.’

‘మొహం చూస్తే అలా వుండేం.’

‘భుక్తాయానం, దండయాత్రకి ఉపక్రమణ. బాదం చాలా తింటూంటే ఇంసుక ముక్క పంటికింద కొచ్చింది. - చూడలే - ఇప్పుడే ఓ ఇంజనీరు మాతుర్నీతో ఇంటర్వ్యూ భోంచేశాడు. కడుపు నిండేలా భోంచేసిన మత్తులో కంకరాయిని తన్నాడు. వేలు బద్దలై మేలుకొన్నాడు మళ్ళా - బద్దలైంది వేలుకాదు, వేలు బద్దలు కాలేదు అని నచ్చుచెప్పకుని మొండికెత్తుతాడు. ఇలా ఇంటర్వ్యూలు, ఆ కల్యా భోంచేస్తూ ఉంటాడులే.’

‘చిన్న కాకికి వరదా పుట్టింది - ‘రెట్ట వేస్తే?’ అంది ఉత్సాహంతో.’

‘వేసిచూడు’ అంది అక్క - అనుభవకాలిలా. చిన్న కాకి రెట్టవేసింది.

యువరాజుకి వెళ్లి తడుముకోవాలో, రక్తం కాదుకొన్న వేలని ఓదార్పులో తెలిలేదు.

ఒక్క కుట్రం ఆలోచించి రెండు చూసే

కాదు. తిన్నగా వదిగబాల మారంలో ఉన్న కంపుదగర కళ్ళాడు.

వేలు కడిగేశాడు.

ఆపైన మెల్లిగా రెట్ట తుడిచేశాడు.

మొహం తో మేసుకున్నాడు. ఎండిన ఎర్రటి జుట్టుకి నీళ్లు పట్టించాడు. నేలు లోని చిన్న దుచ్చెన తీసి అక్కడే తల మన్నగా దువ్వేసుకున్నాడు.

దువ్వేసుకుండగానే ఈలపాట మొదలైతాడు - బాధ మరచిపోతానీ.

కాఫీ తాగా లనుకున్నాడు మాదా. తిన్నగా ఇంగ్లీషు పదాలటలు కల్పాడు - బాధ అలామకొని, పదాలులు ఒలకపోస్తూ.

‘వీడి దుంప తెగా - వైకేనా చూడలేదే’ అంది చిన్న కాకి.

‘నే చెప్పలే అంది అక్క - చిరు నవ్వుతో.’

కాఫీ అరగడ చేసి, ‘హాయిగా గేకవాళి పదాలటలు కల్పి మసాలా దోళ తినవలసింది’ అనుకున్నాడు యువరాజు. రోటిలో తల పెట్టి రోకటి... చలని మంచినీళ్లు తాగి, కాఫీ కలుపుకుంటూ - ‘సిగరెట్లు తే’ అన్నాడు.

వెంటర అజారకం సిగరెట్లు నాలుగు అణా అగిపెట్టి ఒకటి పళ్లెంలో తెచ్చి మహా వినయంగా పెట్టాడు బల్లమీద.

కాఫీ ముట్టాలు - ఇవి అయినవోలు మొత్తం అర్రుపాపాయి!!

బిల్లు పేటులో పెట్టి, పేటు (చేలో పెట్టి, తల బిల్లుకి తగిలేటంతగా ఒంచి, బిల్లు బల్లమీద ఉంచాడు - వెంటర. నిర్లక్ష్యంగా పొగ వదుల్తూ, చూపాయి పేటులో ఉంచాడు యువరాజు. వెంటర - రెండు పావలా కాకులు తెచ్చాడు చిల్లర.

యువరాజు గొంతులో కలకాల్లలు పడింది. వీడికి ‘టిప్’ ఇవ్వకపోతే పరుపు తక్కువ చేవార్యుగాడునుకొంటాడు. పోనీ అణా పేడా ఇద్దామనకుంటే, దొంగపీనుగ రెండూ పావలా కాకులు తెచ్చాడు. అసలు పదాలటవాళ్ళూ వీళ్ళూ కుట్ర పన్నారు.

గొంతులోనిదా అనుకుంటూ ఓ పావలా కాసు అతి నిర్లక్ష్యంగా తీసి జేబులో వేసుకున్నాడు. ‘నాన్’ (థ్యాంక్సుకు సంక్షేపం) అంటూ అంతకన్నా నిర్లక్ష్యంగా ఆ పావలా తీసుకున్నాడు. వెంటరను.

మంచే మధ్యాహ్నం మీదకి మళ్లీ ఒప్పు శాడు యువరాజు. ఎండి ముందుతోంది. కాళ్ళు కాలన్నాయి. వెళ్లి చూడుతోంది. ఆకలి వేస్తోంది. బస్పెక్కితే? - అహోహో. ఉన్నది పావలా ఇందులో బస్సా... చెల్లు మీది చెల్లి కాకికి జాలివేసింది. ‘పాపం

రత్నపురుషవేషం

అంగారు బట్టవేసింది. మేహము, అత్తు వ్వము, విక్కాక, కుళ్లవ్వము. పాలు మాలిక, కాళ్లతీపులు, ఇతర వరములకు సంబంధించిన వ్యాధులు, మాత్రవ్యాధులు మొదలగు వానిని హరించి బలమును, శాంతిని ఇచ్చును. రెండుదెబ్బలు బాణము. 20 తు దెబ్బలు. 3-12-0. వి. ప. 1/-
ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్,
అక్షయపాఠశాల - విజయవాడ-2.

ఎలాగో" అంది. అనుభవభారినీ అయిన అక్కకాకి మందహాసం చేసింది.

"దిక్కలేనివారికి దేవుడే దిక్క. వీడికి నేనే దిక్క. బస్సుకాదు; విమానం ఎక్కించేస్తా చూడు." అంది గంభీరంగా.

యువరాజు నడుస్తున్నాడు - భోంచేసి ఎన్నాళ్ళయిందో తెక్క పెట్టుకుంటూ.

ఎదురుగుండా వయ్యారిభాను ఒక తెవ్వూంది. వెడల్పాటి నల్లఅంచు గల పసుపు పచ్చని చీర కట్టింది. నల్లటిపాటి అనిక తొడిగింది. ఎఱిని ముఖమలో శిష్యులు వేసింది. ఆఎండలోనే యధాశక్తి విలాసం ఒలికినూ నడుస్తూంది.

ఇంగ్లీషు వహాటలుకి వెళ్ళింది కావోలు అనుకున్నాడు యువరాజు.

ఇరవైతేజాలపాటు ఆమెని కాయశివులూ చూశాడు. యువరాజు. ఇరవయ్యైకటో క్షణానికి కొత్త అనుభూతి - ఆమెదూరాన ఉన్నది, వచ్చి అతినిమిద వారింది; లోపల వ్యాపించింది; తనలో ఇముడ్చుకుని పొదుపు కుంది...

ఇటువంటిపిల్లతో ఒంటి స్తంభపు మేడలో ఒంటరిగా ఉంటే...

ఇటువంటిపిల్ల అనుకున్నాడే కాని, నిజానికి ఎటువంటిదో అతనికి నిర్ధారణగా తెలియదు. ఎందుకంటే ఆ అమ్మాయి ప్రత్యేకం సౌందర్యమూ అతడిని ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసింది. ఆమె ముఖంకూడా సరిగా చూడలేదు. బహుశా పచ్చచీర నల్లఅంచు చూసి ఉండచ్చు. నల్లరవిక మాత్రం ఖచ్చితంగా చూశాడు.

ఆ విప్పలకుప్ప, వయ్యారిభాను విడు గజాల దూరానికి ఒచ్చేసింది. ఎదో మహా తార్కర్యం చేసేయ్యాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రకాశించింది.

యువరాజుని విమానం ఎక్కిస్తానని శపథం పట్టిన వాయువరాజునూ ఈ క్షణాన రంగభూమికి ఉరికింది. ఎడారివలె పరుగు కున్న ఆ మధ్యాహ్నం వెళ్ళ, ఎండిన మోడులు మిసవో సాక్షులులేని ఆ రోడ్డుమీద, నడుస్తున్న వయ్యారిభాను మీదికి వాయుసాంగన చేస్తున్నది ఎగిరింది. కావుమంది. ఇంచుమించు ఆ పడుచు నెత్తిన నిలచి తెక్కలు టపటప లాడించింది. మళ్ళీ కావు కావు అంది.

బారుమంది వయ్యారిభాను. వెంటనే యువరాజు దువ్యంతుడి వద్దితిలో ముందు పరికాడు. హాహూం అంటూ కాకిని బెడరించి తరిమేశాడు.

పమిట నర్తకుంటున్న వయ్యారిభాను వంపుల సొంపులు క్షణంలో సగంసేపుచూచిన యువరాజులో కొన్ని కున్నితమైన నరాలు - శ్రుంగుల వైరులా భిగ్గునమండి భస్మం అయిపోయాయి.

వయ్యారిభాను వయ్యారస్వరగా క్షాంతిగా అంది. వయ్యారం ముప్పావుగా రోడ్డుమీద పడిఉన్న చేతిసంచి తీసుకుంది. జనం ఎవ్వరూ లేరన్న సంతోషంతో రెట్టింపు వయ్యారం ఒకటోనూ వెలిపింది. వెడలు చున్న భాను పోయగాన్ని వెనకనుంచి అర నిమిషంసేపు శ్రద్ధగా చూసిన యువరాజు, పది అడుగుల నడిచేలోగా విమానం ఎక్కి విహారానికి బయలుదేరాడు...

.....ఒంటి గంటంపావుకి, ఒక పెద్ద భోజన కాఫీహాటలు పెరటిగుమ్మం వున్న వీధిలోని చిన్న కిల్లీ కొట్టుదగ్గర విమానం దిగిపోయాడు యువరాజు..... ఆకలి విపరీతంగా వేస్తోంది. నిరసంగా ఉంది. కిల్లీ కొట్టులో వేరుశనగ ఉండలు ఉన్నాయి. రెండు కొమ్ము తిని, కాసిని కుంచినీళ్ళు తాగితే కడుపు వల్లబడుతుంది... కాని ఎవరేనా చూస్తే!...

తెగించి కొనేకాడు రెండు ఉండలు. స్వయీతిగా, వేరుశనగఉండల పరిశ్రమను ఉద్దరించేవాడి పోజులో తినడం మొదలెట్టాడు కొట్టుదగ్గర నిల్చుని.

గజందూరంలో ఒక హాక్కును ముప్పి వాడు, పెద్ద హాటలో క్షీనరూ వేరాలాడి ఒప్పందిం కుడుచ్చుకుంటున్నాడు.

వారానికి అర్ధరాపాయి ఇస్తే భోజనపు హాటలు ఎంగిలాకులన్నీ మవ్వోచ్చే వరకూ ఉంచినపు రాగానే నీకు పజేస్తా అంటున్నాడు క్షీనరు.

అరణాలు చెసుకో అన్నాడు ముప్పి వాడు.

ఇది ఏ క్రాసు హాటలు తెలుసా! అర్ధరాపాయి నే అయిదు రూపాయలు గిడతాయి ఇప్పుడు ఉంటే చెప్ప.

సరో వంటున్నాడు ముప్పివాడు.

యువరాజు తనమీద తనే జాలిపడ్డాడు. తనని తనే ఏవగించుకున్నాడు. ఈ అధఃపతనానికి తనే బాధ్యుడనుకున్నాడు.

ముప్పివాడిని వెలిపిచచ్చి క్షీనరుని సిరిచి తమలపాకులు వేసుకోమంటూ ఆర్థజా ఇచ్చాడు. విసుపోయిన క్షీనరు ఒడ్డనే లోగానే మెయిన్ రోడ్డు మీద నడుస్తున్నాడు యువరాజు.

డబ్బులు చూడజాలున్నాయి.

గుండె గతుక్కుమంది చూతావుగా. ఇరవైగజాల దూరంలో తన ఇంటి ఒసరుడు వస్తున్నాడు. కనబడితే దుంపతెంపి ధూపమేస్తాడు. యువరాజు చటుక్కున వెనక్కి తిరిగి బయలుదేరాడు. చూడడుగులు వేసే సరికి అల్లంత దూరంలో...

ఈ యువరాజు ఇప్పుడు డెస్కార్కు యువరాజు పరిస్థితిలో పడ్డాడు, కొద్ది నేడాతో - అటు ఇంటివాడిని వరించ

దమా - యిటు వాయరు మానసా! అటు! ఇటు! మధ్య ఒకటి ఎవ్వరూ ఉంటుంది. లేపోలే ఇటు ఇటు అనే ప్రస్తావనే లేదు. యువరాజుకి చూడా అటు ఇంటివాడికి ఇటు వాయరుకి మధ్య ఒక దారి దొరికింది. మధ్యనున్న కాఫీహాటలులో దూరాడు.

హామెట్ల చూడా ఉండడమూ ఉడ్డనూ అని ముగ్ధనవడకుండా, చేతికి అంకిత డబ్బు తీసుకుని ఒఫీయోని లేవదీసుకుని దేశాంతరం పోయి వుండచ్చు. తాటిగా చేతులే సమస్య పరిష్కరించును." అనుకున్నాడు యువరాజు, తన తెలివితేటలకి ఉప్పొంగిపోతూ.

గండం గడిచిందిగానీ కంపు కాఫీ తాగి రెండణాలు హాటలువాడి ఎదాన పొయ్యాలి వచ్చింది. బయటకొచ్చి నీగ రెట్టు ముట్టించాడు యువరాజు. కేబులో అణా ఉంది.

చరచర పెద్ద పుస్తకాల కొట్లో కెళ్ళాడు విజాన సముద్రం! అణువునుంచి బహుండం వరకూ, నీగ రెట్టు ఎలా మానవో మూడు కులభిపాతాల్లో నేర్చే ఆమెనికాయపుస్తకం నించి అత్యసాక్షాత్కారాధూతి సిద్ధింపడానికి మార్గదర్శి వరకూ పుస్తకాలున్నాయి. మానవుడు చూచిన నేల సంకల్పరాల ఘడియల, విఘడియల చరిత్ర గంభీరంగా పడుచుకుని ఉంది.

మానవుడు సృష్టించిన మహా విజాన సాగరం మధ్య మానవుడే ఒక చిన్న చేపలా ఆబగా అంతా ఒక్కసారి జీర్ణం చేసుకోవాలనే ఆరాటంతో తిరుగుతున్నాడు. ఈ దేవాలయంలో ఉన్నంతసేపు మహోద్ద్య గంతో ఆలోచిస్తాడు. ఉత్తేజతుడవుతాడు. యువరాజు కేవలం ఉక్కిరి బిక్కిరయిపోయాడు. చాలా పుస్తకాలు కొనాలనిపించింది. చదవా లనిపించింది. కొనబోయినవంతి పనిచేశాడు. కేబులో అణాకాను గావుకేక వేసింది - నేనొక్కరి నేవున్నా నోయ్-నామొహంచూస్తే పుస్తకాలివ్వరు అంటూ...

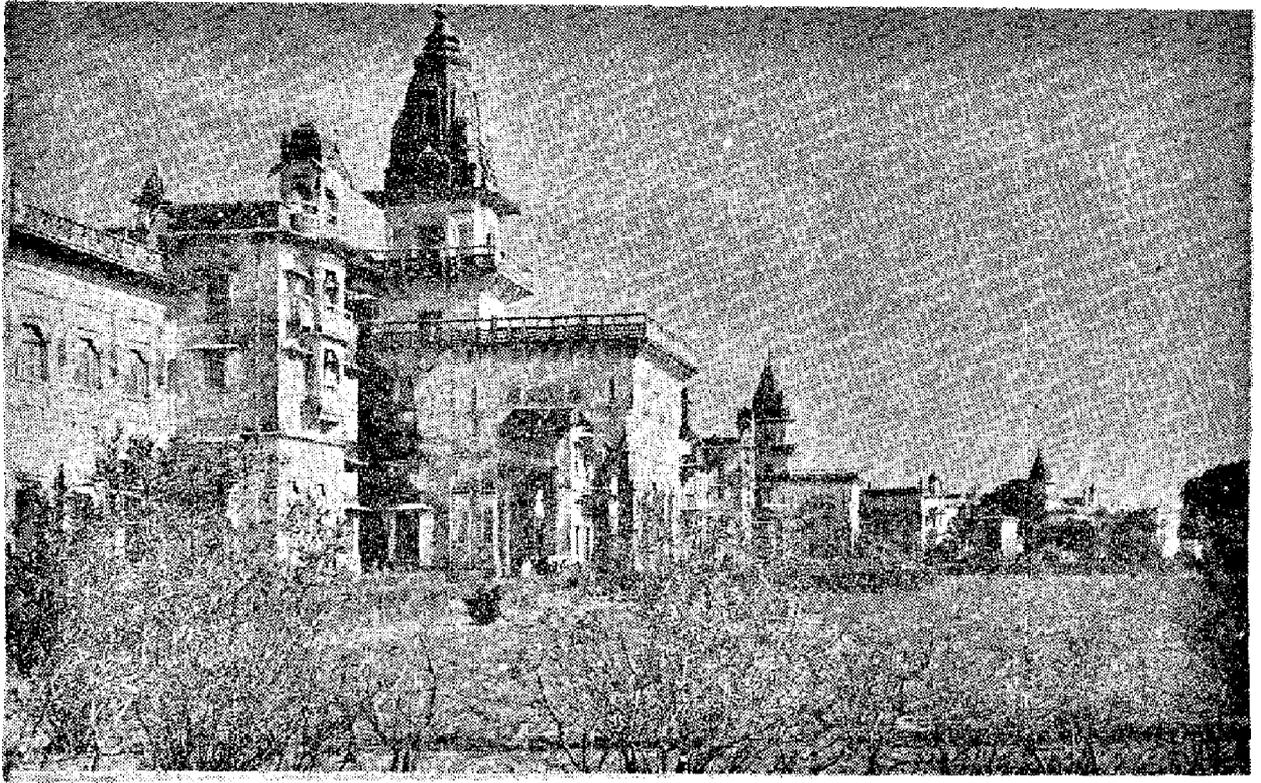
నాకు తెలుసులే - నువ్వు ఎత్తి పాడవక్కలేదు అన్నాడు యువరాజు.

నారసింహ లేప్టాము

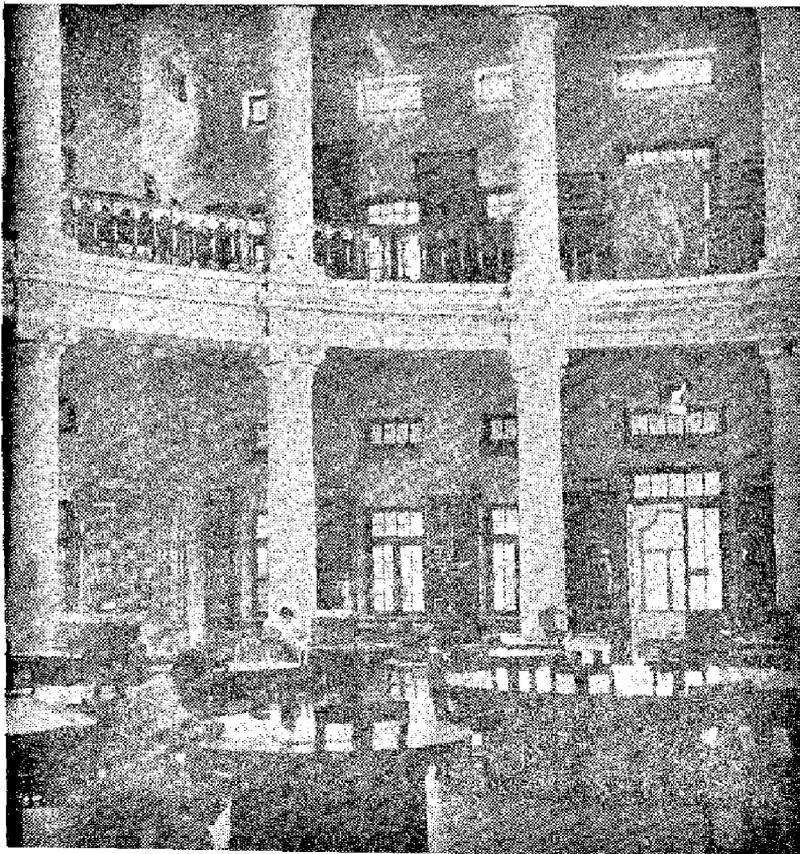
బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్పృత్తు, కుక్కలముసు పూరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము -

20 టూ! డబ్బులు. రి.4.0 పోస్టేజీ 15 అ. పి. సి. వి. డ్రికంపెని. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిదేపి - నెల్లూరు జిల్లా.

కాశీ హిందూవిశ్వ విద్యాలయం. (సంస్కృతశాఖ - ఇతరశాఖలు)

ఫోటో: సి. సీతారాం. (మద్రాసు)

మహారాజా యూవరాజ్

కరుణకుండాను బుద్ధి పుట్టి పుస్తకాలకోసే తానాతులేని యువరాజుకి విద్యార్థ పుట్టకొచ్చింది.

కనీసం ఒక్క పుస్తకం దొంగిలిస్తే అన్న ఆలోచనదాకా వచ్చింది. బయటి కొచ్చె కాదు అక్కడితో.

గుమ్మంబాటుతో పెద్ద బ్రహ్మాండమైన కళారాయదావికి నిక్కెయిందాడు - తిప్పగా ఆ మెరికా పంపవేసే ఒక్కవారిగా విహారిక వేలో వస్తుంది. ఝాంఝని చక్కని ఇంట్లో పెద్దలో స్వీమ్మింకలూలా, చక్కని వెళ్ళిం, మంచీరేడియో, చిన్న జర్నల్ కాయ, ఉంగరాలజుతుకల నల్లని తీగలాటి డ్రైవరూ, బొచ్చుకుక్క, దానికి తోలు గొలుసు విర్పాటు వెయ్యిమ్మ. కలలో గా వరసగా పబిల్చుక ఫేస్తీ మళ్ళా విజిట్ వచ్చి పనితాయి.....

యువరాజుకి ఇంకో తియ్యని అనుమానం ఉంది. అది ఆ సమాసం రాదు. అసమర్థత కొట్టొచ్చినట్టు జ్ఞాపకంవస్తేనే ఆ ఆశని నెయరు వేస్తాడు.

← పతనమందిరంలోని ఒకభాగం

ఈ తంతు జరిగినపుడు అతనికి ఎన్ని దృక్పథాల్లో కనబడతాయి...

...ఎక్కడో ఎవడో తన పేరుగలవాడు ఒక పజిలు కడతాడు. తనకు దారిద్ర్యంతో అవసరాలతో బతుకు బరు వనిపిస్తుంది. ప్రేమించిన పడతి వరించడు-డబ్బు లేదని. వాళ్ల నాన్న అంతకన్నా వరించడు-వికారి వెనక అని. అవనూనితుడై అత్యుపాధికి మున్నాడు ముహూర్తం నిశ్చయించుకొంటాడు. ఇంకో గంట ప్రేమించడంగా, తన మరణానంతరం తన జీవితపరిధిలో లొంగి దూకిన ఆదా మగా వీలా జేలా, తనమీద ఎలా బాలిపడతాలో టెక్నికల్ లో ఊహించుకుంటాడు. ఇంతలో ఫజిలు కంపెనీ వాళ్లు నానా అదానిడిగా వచ్చి తనకి ఫస్టు ప్రైజ్ వచ్చిందని చెప్పి, తన ఆశ్చర్యాన్ని గమనించకుండా, తనమాట వినకుండా, బంపర్ ఆఫరు లక్ష రూపాయలూ నెలవ అంటకట్టి, పదివేల రూపాయలు తన దగ్గర టివీ తీసుకు వచ్చా బోతారు...

తనకి కనిపిస్తున్న వాళ్లు ఉక్కిరి విక్కిరి అయ్యేటటుగా తన ప్రైజ్ చెల్లడిస్తాడు. నిన్న వికారి అని తిట్టిన 'వుడ్ - బి' మాతగారు, ఆయన కూతురూ తన్ని ప్రేమించడని పొగిడి పెళ్ళికి తయారవనుంటారు.

ఈలోగా ఎవరి ప్రైజ్ తనకి పొరబాటు నొచ్చిందో అతన్ని వెతికి పట్టుకుంటాడు తను. నిజం చెప్పి డబ్బు తీసుకోమనే సరికి, అతడు మూర్ఖుడోయి లేచి సగం డబ్బు నీకే అని ఇచ్చేస్తాడు.

స్వయంగా జర్జింగు కు కున్న ఈ డబ్బుతో.....
ఇక్కడితో యువరాజు కల ఆసేస్తాడు. ఈ అనుమానం అతనికి చాలాకాలం నించి వుంది.

ఈ సారి మాత్రం యువరాజుకి కాస్త మెయిగ్రేవ ఆలోచన వచ్చింది - తనూ కట్టితే నుంచినది.

వంటనే శోధు మీద అర్ధరూపాయి కాను దొరికేటప్పటికి, విధి జైచిత్ర్యం గురించి ఖోలేడు ఆశ్చర్యంతో గుండలు బాదుకుని, కుభస్య శీఘ్ర మమకున్నాడు. మళ్ళా నువను మారకుండా నే కిల్లీ కొట్టులో పజిలు కాయితం అడిగి వుచ్చు కొని పోస్టాఫీసు కలం సిరాబుడి సహాయంతో వాలుగు వేడ వేడ ఎంట్రీలు నింపాడు. అంతకన్నా ఎక్కువ అవన సరం. ఆత్యవిశ్వాసం గలవాడికి తారున వచ్చి పదాలి ప్రైజ్.

అర్ధరూపాయికి పోస్టులు ఆర్డరు కొన్నాక కవరుకి డబ్బులు చాలవని జ్ఞాపకం వచ్చింది.

అణా పెట్టి ముక్ పోస్టులో సుపి తే, పోస్టలర్లకు రెక్కలాస్తాయి.

పోనీ రి ఎంట్రీలు వంతుదానుంటే మన వేలు తెచ్చేది కావచ్చు. అవకాశాల్లో సాప్యతేదు-మాడు వంబరు నుంచినది కాదు. పీక్కుని భోరున విడవాలి. అణా కానూ ముత్యం మాడు అనే సామెతి సాయించ పజిలు కాయితం, పోస్టలర్లూ జేబులో లేదు. నైగా ఈ నాలుగోనే తనకు 70 వేసుకుని వేలుకల్లాడు యువరాజు. కనీసం

ఇలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు...

చదరంగం ఆటలో రాజుకు "షా" చెప్పినప్పుడు రాజును వున్న గది నుంచి మరొక చోటికి మార్చడమో లేక అతని బలగాన్ని అడ్డువేయడమో జరిగితే రాలి కనుక ఆట మొత్తంలో ఉద్రిక్త పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది.

ఆట నిస్థితిలో చదరంగపు ఆటలో మేథావి తన కోలాన్ని, బాతుర్కాన్ని, దూరదృష్టిని ఉపయోగించాలి. ఆలాంటి స్థితిలో ఒకకప్పు చక్కని తేనీరుతో సమానమైనది మరొకటి వుండదు.

మీ చతురతను నిలబెట్టగలదు

టీ బోర్డు ప్రకటన

|| అంకముజేరి శైలతనయాస్తన దుగ్ధములానువేళ బా
 ల్యాంకవిచేష్టఁ దొండమున నవ్వలి చన్ద్రబళిం పఁజోయి యా
 వంక కుచంబు గాన కహివల్లభహారముఁ గాంచి వేమృణా
 శాంకురశంక నంబెడు గజాన్యుని గొల్తు నభీష్టసిద్ధికిఁ

చిత్రకారుడు: ఆచార్య మానుమంథరావు

యధాకలిని బాధపెడుతోంది. వివరీతమైన
 చరిత్రాని విన్నూంది వైగా వానమొదలెట్టింది.
 ఇదే హోలోనేలో బాధ అంటే లోపలా
 బయటూకూడా హింస, అనుభవనాడు
 యువరాజు. పోస్టలార్లర్ల, పజిల ఎంట్రీనీ
 నొక్కాకిందపెట్టి కాపాడుతూ—

అందమైన అమ్మాయిల దిలాసంగా
 వెళ్తున్నాడు. కుర్రవాళ్లు ఈలవేస్తున్నాడు.
 యువరాజు లేని ఉత్సాహం తెచ్చుకుని
 ఈల వెయ్యిబోయాడు, కానీ వెదినులు
 ముండాాయి. గొంతుకలో గులకరాయి అడ్డు
 నిలిచినట్లు నొప్పిపుట్టింది. ఈల రాలేదు.

కాఫీ తాగినా బాగుండును. అణాకి టీ
 వస్తుంది - సిగరెట్లు లేవు. గడ్డం పెరిగింది.
 పజిల కట్టాలి. కాళ్లు పీకుతున్నాయి.
 రూముకి నడవడం అసంభవం... ఇంటివాడి
 అడ్డె...

తల అడ్డంగా తాటించాడు.
 ఎదురుగా ఒక చిన్న హోటలుంది. జనం
 ఆట్టేలేరు.

చరచరపడచి వెళ్ళాడు. డబ్బులబల్ల
 దగ్గరికి - "మాడండి, నేను డబ్బు పారేసు
 కున్నా. మాయిల్లు దూరం. మీకేం అధ్యం
 తరంలేకపోలే ఈ పోస్టలార్లరు తీసుకుని అర్థ
 రూపాయిచ్చెయ్యండి..."

"నావేముందండి - ప్రాప్రయిట్టిరి అడ
 గండి. అదుగో ఆయనే" అన్నాడు వాడు
 గట్టిగా.

ఒళ్లు చచ్చిపోయినట్టుంది. ఎవరూ విన
 లేదుగదా!

తెగించాడు కాఫీ తాగుతున్న (ప్రాప్రై)
 టరుదగ్గరచేరి మెలిగా చెప్పాడు.

'మాకెందుకండేఇది - అయినా అరణాలు
 తీసుకోండి' అన్నాడు.

అలోచించడం మానేసి 'స్వరో' అన్నాడు
 యువరాజు.

కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా పోస్టలార్లరుతో
 పాటు తను నింపిన ఎంట్రీకొయితం
 ఇచ్చాడు - ఆలోకరక్త వస్తుండని హామీ
 ఇస్తూ.

అరణాల్లో రెండణాలు కాఫీ తాగాడు.
 ఇండాక అణాతో కలిపి ఇంకా అయినణా
 లుంది. చార్ వివారు సిగరెట్లుపెట్టి, తెగిం
 చేసి అగ్గిపెట్టి కొనేశాడు. మూడణాలు
 విగిరింది. బమ్ముకి వేపపుతుంది... మాసిన
 గడ్డంతో, అంతకంటే మాసిన బట్టలతో ఒక
 పెద్దమనిషి సమీపించాడు.

ఇంగ్లీషులో ఆరంభించి తెలుగులో
 ముగించిన అతడి అధ్యర్థనసారం ఇది.
 అతని పర్సు పోయిందట. ఇల్లు దూరం.
 చప్పన వెళ్ళాలి. తనదగ్గర అణాస్థాంపు
 ఉంది. అది తీసుకుని అణా ఇస్తే...

★ మహారాజూ యువరాజూ ★

అణా దొరికిలే చాలు. తిండి లేవు మాసు
 కోవచ్చు; ఎనిమిది గంటలయింది. ఆపిచ్చు
 వాడు ఎవడూ కనబడలేదు. కనబడవారు
 ఎవడూ ఆపివ్వలేదు.
 నీరసం ఎక్కువైపోతోంది. కళ్లు చీకట్లు
 కమ్ముతున్నాయి. పసువు చచ్చి, ఆ పు

పచ్చా, ముదర నీలరంగులు కనబడు
 తున్నాయి. కళ్లు మలుపుకుంటే నేగానీ
 కోడ్డా మనుషులూ కంటి కావటంలేదు.
 తలలో నరాలు ఉండుండి కంపిస్తున్నాయి.
 పళ్లు పటపట కొరికి దవడలు పీకు
 తున్నాయి. కరీరంలోని క్రత్యం గమూ

యువరాజుకి ఏడుపు పొంతుకొచ్చింది. 'ఎటువేపు బస్సెక్కుతారు?' అన్నాడు. నయమే. తూర్పువేపు వెళ్లే బస్సు. తన వెళ్లేది పడమటికి—స్థాంపు తీసుకుని అణా ఇచ్చాడు.

అయన మళ్ళీ ఇంగ్లీషులో బాధపడి వెళ్ళి పోయాడు.

'నేషనల్ నే విం గుప్ప సరిఫీ కేట్లును కొనండి' అంది బస్సుమిది బోయ్.

"అల! అల! కొన్నామండీ. ఇప్పుడే" అనుకుంటూ అణాస్థాంపు చూసి నవ్వేడు యువరాజు.

బస్సెక్కు కిటికీదగ్గర కూచున్నాడు - 'అమ్యయ్య' అని.

బస్సులో కూచుని పది నిమిషాలనేపు మరణించాడు యువరాజు. మెల్లిగా తిప్ప ప్రారంభమయింది. మరో మూడు నిమిషాలకి భీరింపరావంతగా తిప్పసాగింది. కణ తలు పేడెక్కాయి. ఒప్పు కాలి పో తోంది. కళ్ళు భగ్గుమంటున్నాయి. పళ్ళు గిట్టకరచుకొని చలి తట్టుకుంటున్నాడు. తను దిగాల్సినవోటు వచ్చింది. బస్సు దిగు తూనే భళ్ళువ వాంతి అయింది. జనం చుట్టూ చేరి బాలిపడి, సోదా తాగమని నలహా ఇచ్చారు.

లేచి సోదాకొట్టు కెళ్ళాడు. స్థాంపు బయటకు తీసి మళ్ళీ పాఠం వప్పచెప్ప బోయాడు. "ఈ అణా స్థాంపు తీసుకుని..." మతిపోయింది. కళ్ళు పెద్దవిచేసి మళ్ళీ పరిశీలించాడు. అది వాడిన స్థాంపు. దాని మీద ముద్రవుంది...

'కొంచెం మంచినీళ్ళు ఇస్తావోయ్. బాంతి అయింది' అన్నాడు.

మొసాం కడుక్కుని బయల్దేరాడు రూముకి.

పది దాటింది.

ఇంటివాడు నిద్రపోయి వుంటాడు. మెల్లిగా రూము చేరితే హాయిగా దుప్పటి కప్పకుని కమ్మగా ఆలోచించుకుంటూ, ఆకీపకుతూ పడుకోవచ్చు—

—తొందరకట్టే మళ్ళీ వాడు తేవేలోగా వెళ్ళిపోవాలి.

కోళ్ళదొంగ పద్ధతిలోవుంది, అనుకున్నాడు యువరాజు. మేడమెల్లెక్కుతూ. రెండు నిమిషాల అనంతరం వచ్చగా దుప్పటి కప్పకుని పడుకున్న యువరాజుకి పొద్దుటి మహారాజు జ్ఞాపకం వచ్చాడు...

* * *

.....పదిగంటకి కోడ్డు కుళాయి దగ్గర పూటుగా నీళ్ళుతాగిన మహారాజుకి పలకమారింది. 'ఎవరో తల్చుకుంటున్నారు' అనుకున్నాడు. రాత్రి తొమ్మిది

వరకూ కాలికి బలపం కట్టుకు తిరిగిన మహారాజుకి కానీ అప్పు పుట్టలేదు.

దాదాపు తనకి తెలిసిన పది మంది 'న్నేహితులు' ఎన్ని బాధలు పడుతున్నారో, వాళ్లదగ్గర ఇవాళ మధ్యాహ్నం చాకా ఉన్న రెండురూపాయలూ ఎలా ఎలా ఖర్చుపెట్టి యాతనలు పడ్డారో సవివరంగా విన్నాడు. సానుభూతి చూపాడు. కొందరికోసం కన్నీళ్ళుకూడా కార్చి తన తల తాకట్టుపెట్టేనా వాళ్ళకి అప్పుతెచ్చి పెనతావని హామీలు ఇచ్చాడు.

తొమ్మిదిన్నరకి వాసలో నడుస్తూ తన పెళ్ళాం బిడ్డల మీదబాలి పడడానికి తనని తనే ఏవగించుకోడానికి ఉపక్రమించాడు.

తనకి పట్టాభిషేకం చేసిన పెద్దల్ని, ఆనాడు చందన తాంబూలాది సత్కారాలందుకుని ఆశీర్వదించిన పెద్దల్ని తిట్టుకున్నాడు. కొంపచేరేసరికి పెళ్ళాం బిడ్డలు మేలుకునుంటే బావుండదు. మొహం వెళ్ళు. ఇతడి చెంబేసని పెళ్ళాం అడిగితే ఏం చెబాడు?

అప్పుకోరక్క. కండలేదు - పిల్లలు వస్తున్నారంటే ఏమనాలి? అండుకీ పాళ్ళు నిద్రపోయాక తను నిశ్శబ్దంగావెళ్ళి అరుగు మీద పడుకుంటేమంచిది.

పొద్దున్నే లేచి గట్టిగా ప్రయత్నించి - లేపోతే పెద్దమ్మకాళ్ళే పట్టుకుని మరో రూపాయి సంపాదించి ఇంటి మొహం చూడొచ్చు. మహారాజుకి ఆకలేసింది. తిరిగి తిరిగి వున్న మీద ఒళ్ళు తూలుతోంది. కోటూ పంచా తడిశాయి.

మంచినీళ్ళు తాగడానికి గోడ్డు కుళాయి దగ్గర ఆగాడు. ఎవరో మహారాజు బిలాసంగా పొడుకుంటూ సైకిలుమీద వస్తున్నాడు. తెలిసినవాడేమో... సైకిలు వెళ్లే వరకూ ఆగి కుళాయి నొక్కాడు. నోరు తెగిచాడు—ఒంగి. ఒక్కసారిగా విడుపు వెళ్ళులికింది. గట్టిగా విడవాలనిపించింది. మట్టూ చూశాడు. దగ్గరలో ఎవరూ లేరు. కుళాయిగట్టుమీద కూచున్నాడు. రెండు చేతుల్తో మొహంమూసుకుని, ఫోయన గుండె అనిసే... వరసరాలూ కదలిపోయి నాభి కంపించేగా ఏడిచాడు.

నిమిషంనేపు తనవిడుపు తనే విన్నాక కొంచెం బరువు తగ్గింది మరో కరిటం; పొంగింది - కుమిలికుమిలి ఏడిచాడు. వేడి కన్నీళ్ళు ధారాపాతంగా ప్రవహించాయి.

ఎంతోహాయి నిచ్చింది. ఆ ప్రవాహం; ఆ పుడూ, అంతకన్నా భగవంతుడు చెంపలు నిమిరినట్లయింది.

చాలా రోజుల తరువాత ఈ నాడు దేముడు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. ఆ ప్రయత్నంగా ఆకాశానికి నమస్కరించాడు.

వెంటనే అటూ ఇటూ చూశాడు - ఎవరోనా చూశారేమీ నని నవ్వుకో బుద్ధిసింది. కానీ నవ్వు రాలేదు.

కొస్తేలేకపడిన మనసుతో చల్లని వీళ్ళు పెట్టి ముఖం కడుక్కున్నాడు. పొట్ట పూటుగా నీళ్ళు తాగేశాడు.

పులకమారింది. ఎవరో తలమకుంటున్నారు గాబోలు అనుకున్నాడు, నొక్కాతో మొహం తుడుచుకుని ఇంటికి బయలుదేయతూ...

స్వస్తి

వచ్చగా దుప్పటి కప్పకుని విప్పారిన కళ్ళతో చీకటిచూస్తూ వెళ్ళికిలా పడుకున్న యువరాజు మహారాజును గుర్తుకు తెచ్చుకుని, అతనిచే జీవితమునుకున్నాడు. ఎక్కడెక్కడ తిరిగినా కొంప చేరే సరికి 'వచ్చారు' అనడానికి వెళ్ళాం 'నాన్నా' అందానికి పిల్లలు...

ఎన్ని కష్టాలున్నా కలోగంజో తాగుతూ ఆనందాన్వేషణలో వున్న ముఖాన్నో; సౌఖ్యాన్వేషణలో వుండే ఆనందాన్నో పొందవచ్చు. 'నా' అన్నవాళ్ళుంటారు.

గృహమే కదా స్వర్గస్థమా...

సరిగా, అదే సమయానికి ఒరిగిలా చేసి ఉన్న తిలుపును మెల్లిగాతీసి లోపలకెళ్ళి పెళ్ళాం బిడ్డలు నిద్రపోతున్నందుకు దేముడికో దణం పెట్టుకుని, నిశ్శబ్దంగా మందం కదిలకుండా శయనించి కోడిగుడ్డు దీపాన్ని చూస్తున్న మహారాజుకి యువరాజు గుర్తు కొచ్చాడు...

—ని సంసార తాపత్రయంలేచి స్వేచ్ఛాజీవి పక్షిలా విహరిస్తాడు. ఉంటే తింటాడు, లేపోతే గుక్కడు నీళ్ళుతాగి కడుపులో కాళ్ళొట్టుకు పడుకుంటాడు. బెంగా బెనదావుండవు. అతనిపనే హాయి.

నిద్రకుపక్రమిస్తున్న మహారాజు యువరాజు కూడా ఆకారం ఏర్పడని, తమకే అర్థంకాని యీ కోరికలను నెరవేర్చవలసిందని పరమేశ్వరుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ ఒక ముహూర్తాన చేతులు జోడించి మనసా నమస్కరించారు. ★

నపుంసక తైలం

అంగనరములు బలహీనత చెంది చిన్నదైనా తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును అనుభవించుటకు 48ఏండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గాగ్గరంటి మందు. 1 సీసా రూ 10/-లు.

వి. పి. రూ 1-4-0

కావలసినవారు రు. 1/4 ముందుగా పంపేడి) డా|| రత్నం సన్ను మెడికల్ హాల్, మలక పేటబిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు-(ద్క.క.)